

Οἰν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): "Απλυτα πεάττα - ποτήρα - ροῦχα κττ. κοιν. Ἀβλυτα τοιαὶ πλυμένα εἰν' ὅλο μία (τὰ ἀπλυτα καὶ τὰ πλυμένα εἰναι τὰ ἵδια)" Απουλ. Ἀνήπλυτα ροῦχα Κρήτ. Πάρ. || Φρ. Ἀπλυτα μαλλὶ (οἱ μαλλοὶ τῶν προβάτων, οἱ κατὰ δύσισθια σκέλη, κειρόμενοι περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος, διὰ τὸ διτὶ δὲν ἐπλύθησαν ἀκόμη εἰς ποταμὸν ἡ εἰς θάλασσαν. Συνών. κολόκουνρα, κολοκούρια, κολοκονρίδια) Κίμωλ. Πελοπν. (Κορινθ.) Ἀνήπλυτος καὶ ἀσούβιαστος (ἐπὶ ἀκαθάρτου. ἀσούβιαστος = διὰ λευκανθεῖς διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου) Α. Κρήτ. Ἀνήπλυτο τουκάλι (ἀσχημος ἀνήρ ἢ γυνὴ) Νίσυρ. Ἀνήπλυτη κοιλὶ (δι στόμαχος καὶ τὰ ἔντερα κλατέντος σφαγίου ἀναρτώμενα ἀπὸ τοῦ τραχήλου τοῦ ζωκόλου) Κρήτ. Μοῦ ὄχεται σὰν νὰ φορῶ ἀνήπλυτη κοιλὶ (προσβάλλομαι βαρύτατα) αὐτόθ. || Ἀσμ.

Πομπὴ τῶν ἄγιων εἰσαι σὺ καὶ κάμνεις τὴ μεάλη,
μὰ ποιὸς σὲ καταχρειάζεται, ἀνήπλυτο τουκάλι;

Νίσυρ. Συνών. ἄλουστος, ἀπάστρευτος 1. β) Τὸ οὔδ. πληθ. ὡς ούσ., ἐπὶ ἐσωτερικοῦ ἐνδύματος μήπω πλυθέντος πρὸς καθαρισμὸν κοιν.: Μάζωξε τὰ ἀπλυτα, γιατὶ θὰ βάλωμε μπονγάδα κοιν. || Φρ. Βγάζω τ' ἀπλυτά μου (ἔμφαντζω τὰ ἐλαττώματά μου, τὰς κακίας μου) κοιν. Βγάζω τ' ἀπλυτά μου 'ς τὸ δρόμο (συνών. τῇ προηγουμένῃ) πολλαχ. Αὐτεῖν' ἔχ' νε πουλλὰ ἀπλυτα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Στερελλ. (Αἴτωλ.) Παίρνει τ' ἀπλυτά του ἢ παίρνει τ' ἀπλυτά του καὶ τὰ πλυμένα του (ἐπὶ τοῦ ταχέως καὶ αἰσχρῶς ἀπομακρυνομένου ἢ ἔξαφανιζομένου) πολλαχ. Πλέν' τ' ἀπλυτα (ἐπὶ τοῦ διεξάγοντος τὴν πλ. ύσιν βραδέως) Ηπ. (Ζαγόρ.) 2) Ὁ μὴ πλυθεῖς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, ἴδιᾳ τὴν πρωίαν, ἀνιπτος σύνηθ.: Ἀπλυτος εἰν' ἀκόμη σύνηθ. Νίψουν, γιατὶ εἰσ' ἀνήπλυτος Θήρ. || Παροιμ.

Ηῦραρ οἱ ἀπλυτοι νερὸν κ' οἱ ἄλουστοι σαπούνι,
ηῦραρ κ' οἱ ἀξυπόλυτοι καλίκη μὲ τοὶς ἄτεσες
(ἐπὶ τῶν τυχαίως καὶ ἀναξίως πλουτησάντων) Σύμ. Συνών.
ἄνιφτος 1, ἄνιψος. 3) Ὁ φορῶν ρυπαρὰ ἐνδύματα Πόντ. (Τραπ.) Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Β) Μεταφ. 1) Κακός, μοχθηρός, ἀπεχθῆς Στερελλ. ("Αράχ.): Δὲν εἶδες τί ἀπλυτος εἰναι! 2) Όνειδιστικῶς, εὐτελής, ἀσημος Πελοπν. (Γελίν. Κορινθ. κ. ἄ.) : "Ἄντε νὰ χαθῆσ, μωρὴ ἀπλυτη!"

άπλωδιπλωσιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀπλουδιπλουδὰ Λέσβ. 'Εκ συμφύρ. τῶν ούσ. ἀπλωσιὰ καὶ διπλωσιά.
Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὑφάσματος: Ἀσμ.
Σ τὴ μέση φαίνει τοὺν ἀρτό, 'ς τὴν ἄκρη τοῦ φιγάρι
τοὶ πὰ 'ς τὴν ἀπλουδιπλουδὰ φαίνει ἀνατονράλι
(ἀνατονράλι ἀντὶ νατονράλι = εἰδος ἀνθους ἢ φυτοῦ).

άπλωμα τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀπλωμαν Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπλουμαν Λυκ. (Λιβύσσο.)

Τὸ μεσν. ούσ. ἀπλωμα.

1) Πᾶν διτὶ ἀπλώνεται, διτὶ διατίθεται κατ' ἔκτασιν, ἐπὶ ὑφάσματος Θήρ.: 'Απλώματα, χράμα, κιλίμα, χαλμά. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Πασχάλ. 1,544,19 (ἔκδ. Βόννης) «διάλιθα χρυσούφη ἀπλώματα τοῦ ἄγιου θυσιαστηρίου».

2) Ἡ κατ' ἔκτασιν διάθεσις, ἔξαπλωσις, ἀνάπτυξις, οἰον πρὸς ἡλιασμὸν ἢ στέγνωσιν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Τὸ ἀπλωμα τῆς πετσέτας - τῶν ρούχων - τῶν σεντονιῶν - τῆς σταφίδας - τοῦ χαλκοῦ κττ. κοιν. Τὰ δικά σου τὰ ἀπλώματα δὲ μ' ἀρέσουνε Θήρ. Βιάζομαι, γιατὶ ἔχω ἀπλωμα Πελοπν. Χίος 'Ετόλωσα τ' ἀπλωμαν τῇ λωματίων - τῇ πουλγουρί' κττ. (έτελείωσα τὸ ἀπλωμα τῶν ρούχων - τοῦ πλιγουριοῦ) Κοτύωρ. Χαλδ. Συνών.

άπλωμός, ἀπλώσιμον. β) Ἐπὶ τῆς τυροκομίας, νόσος τοῦ τυροῦ, καθ' ἥν οὗτος ἀποβάλλει τὴν συνεκτικότητά του καὶ οὕτω ἀπλώνεται ΝΖυγούρ. Τυρός Αγράφ. 65. γ) Ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ νὰ ἐκτείνῃ τις τοὺς πόδας του σύνηθ.: Γιὰ δὲς ἀπλωμα ποδιῶν! σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ.): "Εμορφον ἔρται με τ' ἀπλωμα 'ς τὸ τσαΐρ" (μοῦ ἀρέσκει τὸ ξάπλωμα 'ς τὴν χλόην) Κοτύωρ. || Παροιμ. Κατὰ τὸ πάπλωμα καὶ τὸ ἀπλωμα (διτὶ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων μας πρέπει νὰ ἐκτείνωμεν τὰς ἐργασίας μας) Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἄ. Συνών. ξάπλωμα, ξαπλωταρειό. 3) Ἐκτασις, εύρυχωρία Πελοπν. (Λακων.): Νὰ ἀπλωμα! Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀπλα 2.

άπλωμάτσα ἡ, ἀμάρτ. πλουμάτσα Ηπ. ("Αρτ. Πρέβ.) 'βλουμάτσα Ηπ. ("Αρτ.)

'Ἐκ τοῦ ούσ. ἀπλωμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-άτσα κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς δύνομαστικῆς ὡς καὶ στρῶμα - στρωμάτσα.

"Η στρωμνὴ ἔφ' ἡς κοιμῶνται, στρῶμα εἴτε τὸ σύνολον εἴτε τὸ περικάλυμμα ἔνθ' ἀν.: Γέμ'σα τ' 'βλουμάτσα μαλλὶ "Αρτ. "Αδειασα σήμιρα τ' 'βλουμάτσα κ' ἐπλυνα τὰ μαλλὶ αὐτόθ. Συνών. στρῶμα.

άπλωμδς δ, Κρήτ. Πελοπν. (Τριφυλ.) κ. ἄ.

'Ἐκ τοῦ ο. ἀπλώνω. Διὰ τὴν παραγωγὴν ίδ. ἀνα-κατωμός.

"Απλωμα 2, δ ίδ., συνεκφερόμενον μετὰ τοῦ δὲν ἔχει εἰς δήλωσιν τοῦ ἀδυνάτου (ίδ. ΓΧατζ. MNE 1, 417) ἔνθ' ἀν.: 'Απλώνω ἀπλώνω τὰ σκοντιὰ τόση ὥρα καὶ ἀπλωμὸ δὲν ἔχουνε (δὲν τελειώνει τὸ ἀπλωμά των) Τριφυλ.

άπλώνω κοιν. καὶ Καππ. ('Αραβάν. Σινασσ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπλών-νω 'Απουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κύπρ. Ρόδ. ἀπλώνου βόρ. ίδιωμ. πλώνω Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κασ. Χίος κ. ἄ. πλών-νω 'Απουλ. Καλαβρ. Κάλυμν. Κύπρ. Κώς Χίος (Πυργ.) πλώνον Θράκ. ('Αδριανούπ.) πλών-νου Εύβ. ('Ανδρων. Κονίστρ. Κύμ. κ. ἄ.) ἀπλώθω 'Αμοργ. Θήρ. Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) Κίμωλ. Κύπρ. Μεγίστ. Νάξ. ('Απύρανθ. Φιλότ.) Σέριφ. Σίφν. Πόρ. πλώθω Μεγίστ. ἀπλώθου Λυκ. (Λιβύσσο.) Μέγαρ. ἀπλέν-νου Καλαβρ. (Καρδ.) ἀπρού-χου Τσακων. ἀφκάνω Καππ. πφκάνω Καππ. (Φάρασ.)

Τὸ μεσν. ἀπλώνω, δ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπλῶ. Διὰ τὸν τύπ. ἀπρούχον πβ. πλάσσω - πράσσον, ματών - ματούχον, περὶ ὅν ίδ. GAnagnostopoulos Tsakon. Grammat. 48 κέξ. Διὰ τὸν τύπ. ἀφκάνω πβ. πλάτανος - φκάτανος, περὶ οῦ ίδ. RMDawkins, Modern Greek in Asia Minor 158 § 274. Διὰ τὸν τύπ. ἀπλώθω πβ. νοιώνω - νοιώθω, ίδ. καὶ ΓΧατζ. MNE 1,297.

Α) Μετβ. 1) Ἐπὶ ὑφάσματον ἐν γένει, ἀναπτύσσω, διαπτύσσω, ἀναπτεταννύω, συνήθως ἐπὶ πλυθέντων πρὸς στέγνωσιν κοιν. καὶ 'Απουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ. κ. ἄ.) Καππ. ('Αραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: 'Απλώνω τὰ ροῦχα - τὰ σεντόγια νὰ στεγνώσουν. 'Απλώνω τὸ πάπλωμα - τὸ στρῶμα - τὸ χαλὶ κττ. "Έχω ἀπλωμένα τὰ ροῦχα κοιν. "Επλωσα τὰ λόματα Κερασ. Κοτύωρ. || Παροιμ. φρ. 'Απλώνει τὸ ζωνάρι του γιὰ καρβγᾶ ἢ ἀφίνει τὸ ζωνάρι του λυμένο γιὰ καρβγ (οἰονεὶ ἀφίνει τὸ ζωνάρι του νὰ σύρεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἵνα πατηθῇ ὑπό τινος καὶ οὕτω προκληθῇ λογομαχία ἢ καὶ συμπλοκή). 'Ἐπὶ προκλητικοῦ ἢ φιλέριδος) πολλαχ. 'Απλώνω τὰ πανηγιὰ (ἐπὶ ιστιοφόρου πλοίου) πολλαχ. 'Απλώ - ὁ μύλο (βραχυλ. ἀντί: ἀπλώνω τὰ πανηγιὰ τοῦ μύλου) μυληρ. 'Σ ἔναν ἥλιο ἀπλώνουνε τὰ ροῦχα τους (ἐπὶ

ἀνθρώπων συνδεομένων δῆθεν διὰ συγγενείας ἢ διὰ κοινῶν συμφερόντων) Θήρ. || Ἀσμ.

‘Απλώνε τὸ μαντήλιν ἀτ’ καὶ στρῶν’ ἀπάν’ ‘ς σὸν δρόμον καὶ λύν’ νε τὸ ζωνάριν ἀτ’ καὶ θέκ’ νε ‘ς σὸν κεφάλ’ ν ἀτ’ Κερασ. **β)** Καθόλου, ἐκθέτω εἰς τὸν ἥλιον ἢ τὸν ἀέρα πρᾶγμά τι ἡραιωμένον συνήθως πρὸς στέγνωσιν, πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς ὑγρασίας κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): ‘Απλώνω πλιγούρι-μαλλὶ-σταφίδες-σῦκα-τραχανᾶ κττ. κοιν. || Φρ. ‘Απλώνει τραχανᾶ (οὐδεμίαν ἔχει σοβαρὰν ἐργασίαν) Πελοπν. (Άρκαδ.) ‘Εχει τραχανᾶ ἀπλωμένο ‘ς τὸ σκοινὶ (ἐπὶ ἀδιαφοροῦντος). Ιδ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,355) Πελοπν. (Μάν.) **γ)** Συνεκδ. καλύπτω τι δι’ ἀπλώσεως ὑφάσματος, στρώνω Καππ.: ‘Ἐφκωσαν τοῦ Πάσχα τὸ τραπέζι ‘ς σὴ μέσην («καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα» Ματθ. 26,19). Τζ’ ἀτζεῖνος ἢ σᾶς δειξῃ ἀ καὸ φκωμένο πάνον ὅταδόκκο («κάκεινος ὑμῖν δειξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμένον» Λουκ. 22,12. ἀ καό = ἐν καλόν, ὅταδόκκο = μικρὸν δωμάτιον). **2)** Ἐκτείνω, τείνω, τανύω, ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος κοιν. καὶ Καππ. (Άραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Οφ. Τραπ. Χαλδ.): ‘Απλωσε τὸ χέρι του ἀπάνω της. Κοντὸ τὸ πάπλωμα κι ἄμ’ ἀπλώσω τὰ πόδια μου βγαίνουν ἔξω κοιν. ‘Απλώνω τὰ δέρρα μ’ ‘ς σὸν οὐρανὸν Τραπ. ‘Απλω τὰ τσακωμέν’ σ! (τὰ χέρια σου ποῦ νὰ τσακισθοῦν!) Άραβάν. ‘Απλονσ’ τὰ πουδάρια σ’ - τὰ χέρια σ’ Ήπ. (Ζαγόρ.) ‘Απλώνω τὸν κόρφο μου (κάμνω ὥστε νὰ περιλάβῃ τι) ἀγν. τόπ. || Φρ. ‘Απλώνει τὸ ποδάρι του (ἔχει μεγάλην ἰδέαν διὰ τὸν ἑαυτόν του) Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) ‘Απλωσε κι αὐτὸς τὸ ποδάρι του (ὅταν τις ἐπεμβαίνῃ εἰς ὑπόθεσιν χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἀναγκαίαν ἐπιβολὴν) Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ.) ‘Απλώνει τὴν ἀρίδα του γιὰ καλὰ (ζῇ ἐν ἀναπάυσει χωρὶς νὰ ἐργάζεται) Πελοπν. (Άρκαδ.) κ.ἄ. ‘Απλών’ τ’ πλάτη τ’ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Θεσσ. (Άλμυρ.) Στερελλ. (Δωρ.) || Παροιμ. ‘Οσο φτάνει τὸ πάπλωμα ἀπλωσε τὰ πόδια σου (ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνῃ τις τὰς ἐργασίας του ἢ νὰ ἐπιδιώκῃ τι ὑπὲρ τὰς δυνάμεις του. ‘Η παροιμ. καὶ ἀλλαχοῦ ἐν παραλλαγαῖς. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,351 κέξ.) πολλαχ. Συνών. τεντώνω. **β)** Τείνω τὴν χεῖρα εἴτε διὰ νὰ λάβω τι εἴτε διὰ* νὰ ψηλαφήσω εἴτε διὰ νὰ πλήξω, συνήθως μὲ ἀντικείμενον τὸ χέρι κοιν.: ‘Απλώνει τὸ χέρι του καὶ τὸ παίρνει κοιν. || Φρ. ‘Ο δεῖτα ἀπλώνει χέρι (κλέπτει). ‘Απλώνει χέρι ἀπάνω του ἢ ἀπλώνει ἀπάνω του (τείνει τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν κτυπήσῃ) κοιν. ‘Σ τὸ μεγαλύτερό σου χέρι μὴν ἀπλώνης (διὰ νὰ τὸν κτυπήσῃς) Εὔβ. (Κονίστρ.) Δὲν ἀπλών’ σὶ ἄδειον δ’σάκκ’ (δὲν ματαιοπονεῖ, γνωρίζει νὰ ἐπωφελῆται ἐκ τῶν περιστάσεων) Σάμ. Χέρι ποῦ δὲν ἀπλώσῃ, τόπος δὲν ἀδειάζει (ὅταν δὲν ὑπεύθυνος διά τι καὶ ὑποκλέψας αὐτὸς ἀρνήται τὴν πρᾶξιν του) Πελοπν. (Μεσσ.) || Παροιμ. Σὲ τάβλα ποῦ δὲν ἔστρωσες, τὸ χέρι μὴν ἀπλώνης (ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἀποβλέψῃς εἰς κέρδος ἐκ προσπαθείας, εἰς τὴν δύναμην δὲν μετέσχες. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,357). Μὴ ἀπλώντες τὸν χέρι σ’ ἵκετ’ π’ δὲ φτάν’ (μὴ ἐπιχειρῆς ἀνώτερα τῶν δυνάμεών σου) Μακεδ. || Ἀσμ.

Τὸ χέρι μου δὲν ἀπλωσα σὲ γυναικήσιο κόρφο
‘Ηπ.

Μισσεύω, ἀγαπημένη μου, μισσεύω, βάλε γνῶσι,
‘ς τὸν κρουσταλλένιο σου λαιμὸ ἄλλος νὰ μὴν ἀπλώσῃ
αὐτόθ.

Μὴν ἀπλώνης, νεγέ, ‘ς τὰ μῆλα, | τὶ μαραίνονται τὰ φύλλα
αὐτόθ.

Ἐποδιαντράτ’ δ’ ναύκληρος, ἀπάνω της ἀπλώθει
κ’ ἡ κόρη ἀπὸ τὴν ἐντροπὴ λιποθυμῆται τὴν πιάνει
‘Αμοργ.

Κι ἀπλώστι ‘ς τὴ μισούλλα μου κὶ πάρτι τὰ κλειδά μου
Στερελλ. (Αίτωλ.) **γ)** Συνεκδ. ἐγγίζω τι διὰ τῆς χειρὸς

Σάμ.: Δὲν τὸν ἀπλουσα τὸν φαγητὸ σήμιρα. **δ)** Ἐπὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, λαμβάνω εὐκόλως, ἄνευ δαπάνης Στερελλ. (Αίτωλ.): ‘Δῶ ‘ς τὰ χονδρὰ ἔχ’ ν οὐ κουσμάχ’ σ’ ἀπλώσ’ νι, τ’ ν πατάκα τ’ σ, τὰ κριμμύδια τ’ σ, τὰ λάχανά τ’ σ. ‘Σ τ’ πόλ’ κάνενας δὲν ἔχ’ ποῦ ν’ ἀπλώσ’, οὐλου μὲ τὸν λιφτὸ ποντιμάει. ‘Έχου τὸν πιριβουλάκι μ’ κι ἀπλώνου κάπουτι.

ε) Τείνω τὴν χεῖρα ἵνα δώσω τι, δίδω, παρέχω πολλαχ.: ‘Πλώσε μου τὸ κανάτι νὰ πίουν, γιατὶ διψάου Εὔβ. (Κονίστρ.) ‘Απλωσε μου μιὰ χούφτα σ’ τάροι Πελοπν. (Κορινθ.) Δὲ δοὺν ἀπλουσι τίπουτι Θράκ. (ΑΙν.) **ζ)** Συνθηματικῶς, δίδω χρήματα, πληρώνω Θράκ. (Διδυμότ. Ορτάκ.): Τοὺν ἀπλονού’ τριότ’ (χρήματα) Ορτάκ. **η** Τείνω, προτείνω Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ.ἄ.: ‘Επλωσε πὲ τὸ παραθύρ’ τὴ βέργα καὶ τῆς τά δωσε.

3) Ἐπὶ ἀνθρώπου ἡ ζώου, ἐκτείνω τινὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ δαπέδου Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) κ.ἄ.: ‘Επλωσεν ἀτον ἀνάσκελα ‘ς σὸ γάν’ (‘ς τὸ πλάγι) Χαλδ. ‘Επλωθεν ἀφκὰ ‘ς σὸ μῆλον καὶ κοιμᾶται (έξηπλώθη ἀποκάτω ἀπὸ τὴν μῆλέαν καὶ κοιμᾶται) αὐτόθ. || Ἀσμ.

Γιὰ δὲς κορμὶ ποῦ τοείτεται πλωμένο, ξαπλωμένο,
γιὰ δὲς κορμὶ γιὰ καμουχᾶ τοὰ μέση γιὰ ζουνάρι

Μεγίστ. **β)** Μεταφ. ἐπὶ ἐργασίων ἡ δαπανῶν, ἐπεκτείνω Πελοπν. (Άρκαδ.) κ.ἄ.: ‘Απλωσε τοὶς δουλειές του. Καὶ μέσ. ἐπεκτείνομαι κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Πολὺ ἀπλώθηκες κοιν. Πολλὰ ἐπλώθες καὶ καλὸν κ’ ἐνι Κερασ. || Παροιμ. ‘Οποιος πολὺ ἀπλώνεται γρήγορα μαζεύεται (ὅ ἀφειδῶς δαπανῶν ἀναγκάζεται ταχέως νὰ περικόψῃ καὶ ἀναγκαίας δαπάνας) Πελοπν. (Γύθ.)

B) Αμτρ. **1)** Αὐξάνομαι εἰς ἔκτασιν, ἐκτείνομαι, ἐξαπλοῦμαι σύνηθ.: ‘Απλωσε ἡ φωτὶα ἀπὸ τὸν ἀέρα. ‘Απλωσε ἡ λαδὶα (κηλὶς ἐλαίου). ‘Απλωσε γιὰ καλὰ μέσ’ ‘ς τὸ χωρὶὸ ἡ γρίπη κοιν. ‘Απλωνε! (ἐπιφών. πρὸς τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα, διὰ νὰ ἀπλωθοῦν πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἀλωνίου) Ρόδ. || ‘Απλωσε ἡ λαδὶα (μεταφ. ἐπὶ συκοφαντίας, ἡτις παραδιδομένη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καθίσταται κοινὸν μυστικὸν) Αθῆν. || Παροιμ. ‘Οσο ἀξαίνει τὸ δέντρο, τόσο ἀπλώνει δ’ ησκὸς του (ὅσον αὐξάνει δὲν δύναμις τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, τόσον αὐξάνει καὶ ἡ ἀγαθὴ αὐτοῦ ἐπίδρασις. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,635) Κεφαλλ. κ.ἄ. ‘Απλώσαν οἱ πουδεὶς κι σκιπάσαν τοὶς πουμπὲς (ἐπὶ πλουτήσαντος ἡ ἄλλως εὐτυχήσαντος, τοῦ δοπίου οὗτον τὰ ἐλαττώματα ἀποσιωπῶνται ἡ λανθάνουν) ΑΙν. Ιμβρ. Τένεδ. || Ἀσμ.

‘Ωσὰν τὴν ἡμερη στουβὴν π’ ἀπλώθει ‘ς τὸ χωράφι
Μεγίστ.

‘Απῆτι καὶ μοῦ γιαίνασι οἱ πόνοι ‘ς τὴν καρδιὰ μου
κ’ αἰσθάνομους ‘ς τὸ στῆθος μου κι ἀπλωνεν ἡ χαρά μου
Κάρπ.

‘Απομπροστά, παιδάκι μου, ἐπρεπε νά χητς γνῶσι,
νὰ μὴν ἀφήσῃς τὸ κακὸ ἀπάνω σου ν’ ἀπλώσῃ

Πελοπν. (Λακων.) **2)** Λαμβάνω ὑπερβολικὸν θάρος, γίνομαι ἀπειθάρχητος Κρήτ. Κύπρ. Σύμ. — ΧΠαλαίσ. Συλλ. Κυπρ. ποιημ. 184: ‘Εφηκά τον κ’ ἐπλωσε (λέγει καὶ πράττει δι τι θέλει) Σύμ. || Ἀσμ.

Θωρεῖς μ’ ἀπὸ δὲ σοῦ μιλῶ κι ἀφίνω σε κι ἀπλώνεις,
κάμμια φορὰ ‘ς τὰ χέρια μου ἡ βέσης δὲ γλυτώνεις

Κρήτ. — Ποίημ.

Θάρος πολ-λὺν τῆς ἔδωσα τοῦ ἀρχίνησεν ν’ ἀπλών-νη
τοῦ ἄμα συντύχω μὲ κάμμιαν καὶ νὰ μὲ δῆ μαλλών-νει
ΧΠαλαίσ. ἔνθ’ ἀν. **3)** Κοιμῶμαι Απούλ.: Λάτοι ἀπλώ-
νετε ὅλοι ἐσεῖς (φαρδεὰ ξαπλωμένοι κοιμᾶσθε σεῖς). ‘Πλώ-
νει σὰν ἀλαὸ μ’ ἀμμάδια ‘νοιφτὰ (ἀνοιχτά).

άπλως ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἀπλῶς.

